

Loopbaanbegeleiding met laag taalvaardige kortgeschoolden: tips & tricks

- **Werk visueel:** luister naar hun verhaal, maak aantekeningen in vorm van pictogrammen en symbolen. Check bij elk symbool of je de informatie goed hebt begrepen, of het symbool klopt.
- **Werk aan een gemeenschappelijke taal:** via beelden en kleine tekeningen houden jullie samen de rode draad vast op een grote flip chart. Er ontstaat als het ware een gemeenschappelijke taal, bij een volgende sessie kan je hier naadloos op aansluiten. Beelden blijven gemakkelijker plakken dan woorden!
- **Oefen in tekenen:** welk symbool past bv. Voor 'talent' of 'sterkte' of 'fysieke belasting', 'de druppel die overloopt', 'een plan/een POP'... je kan dit oefenen via een gratis vierdaagse cursus van "de Betekenaar". Er staan ook gratis fiches ter beschikking om bv. een visueel teamkompas + visuele opwarmers met het eigen team te oefenen.
- **Oefen dagelijks in tekenen op je eentje:** verzamel in een groot bokaal verschillende begrippen die nuttig zijn tijdens sessies LBB. Elke ochtend start je met een kleine challenge: trek gedurende 5 minuten zoveel mogelijk begrippen uit de bokaal en teken het begrip. Nadien kunnen je collega's raden wat je hebt getekend. Zo ontwikkel jij geleidelijk aan je eigen stijl (bv. ster-figuren)
- **Toets gedurende de hele sessie af:** heb je mijn vraag goed begrepen? Herkader of vereenvoudig de vraag indien deze niet begrepen is. Blijf afstemmen met de klant!
- **Betrek het sociaal netwerk van de klant:** stel circulaire vragen. Bv. als je gebruik maakt van de korte versie van de talententest van Luc Dewulf à als ik aan je dochter zou vragen bij welke omschrijving ze je het meest herkent, wat zou zij dan antwoorden? Wie kan helpen om de talententest in te vullen? Wie kan helpen bij de sectortest?
- **Koppel telkens terug naar hun beginvraag:** start elke sessie met een terugblik op de vorige sessies. Bevraag: wat is blijven hangen? Wat weet je er nog van? Wat is er veranderd? Licht toe welke info nuttig is om te verzamelen om te komen tot een POP.
- **Baken af wat je samen kan doen in de sessie:** de klant heeft veelal een mirakelvraag → in een zwart-wit-taal vraagt de klant: 'geef me ander werk, zo snel mogelijk én zonder dat ik er iets voor moet doen.' We noemen dit ook 'magisch denken.'
- **Realiteitstoets:** Geef na elke sessie een opdracht voor thuis mee. Bevraag de mogelijkheden en het engagement van de klant: "wat kan jij doen tussen de sessies door? Wat ben je bereid om te doen? Bv. Een beroepenfilm bekijken, naar bedrijven zoeken in een bepaalde sector, een test invullen rond loopbaanankers" ...stem af: wat is een kleine haalbare stap?
- **Vertraag in je proces:** één van de basisprincipes in het oplossingsgericht werken is 'If you want to go fast, you have to go slow'! Zorg voor bewustwording door stil te staan bij een bepaalde keuze of beslissing die ze moeten nemen.

Maak een SWOT analyse. Maak de vraag klein, splits op in deelvragen. Bv. voor en nadelen van nachtwerk, voordelen en nadelen van een bepaalde sector/en bijhorende functievereisten. Na elke sessie vul je een stuk van de SWOT in: bv. De gewenste omgeving bij 'kansen' of een mogelijks interessante opleiding bij 'kansen'.

- **Doorbreek het magisch denken = hun mirakelvraag:** Stel telkens een kritische vraag: hoeveel tijd wil je besteden aan je gezin? Hoeveel tijd wil je besteden aan zelfzorg? Hoeveel tijd aan rusten/wandelen enz.? Wat zal je anders doen in je volgende job? Wat zal je doen om zorg te dragen voor je gezondheid? Hoe zal je rekening houden met het advies van de arts?
- **Zoom in op de andere levensdomeinen naast werk:** onze ervaring uit Jumpstart leert ons dat naast het opmaken van een POP, het even belangrijk is om na te denken welke acties noodzakelijk/nuttig zijn in de privécontext om werk vol te houden. Jumpstart is een profielonderzoek/oriënteringsmodule dat we reeds sinds 10 jaar aanbieden aan onze vaste partners (binnen GGZ). Hierbij wordt naast een POP (Persoonlijk OntwikkelingsPlan) ook een PAP (Persoonlijk ActiePlan) opgemaakt met concrete acties ifv duurzaam werk (bv. 'ik ga wekelijks naar de kinésist', 'ik slaap dagelijks 9 uren', 'ik ga elke maandag mee met de wandelclub' enz.)